

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Haavisto, P. & Kakko, L. (2022) Korona-ajan siivouksessa tuli ylilyöntejä. Työ Terveys Turvallisuus, 2022:5, s. 16-19.

Toinen artikkelin kirjoittajista, lehtori, MMM Leila Kakko, oli mukana pintahygia- tutkimuksessa, josta kerrotaan artikkelissa.

KORONA-AJAN SIIVOUKSESSA *tuli ylilyöntejä*

*Korona-aikana siivottiin välillä liian järein keinoin.
Desinfiointi lisääntyi ylettömästi, vaikka
koronavirusta ympäröivään rasvavaippaan
tepsivät saippua ja tavalliset puhdistusaineet.*

SIIVOUSALALLA VIIVOUKSEN RAKENNE ja puhdistuskeinot olivat tiedossa jo koronan leviämisvaiheessa. Pelottavan ja uuden tilanteen edessä oli kuitenkin vaikea luottaa tavallisiin siivouskeinoihin. Pintojen desinfiointia tarjottiin, haluttiin ja lisättiin varmuuden vuoksi.

Tampereen korkeakoulu yhteisön ja yritysten toteuttama pintahygieniatutkimus osoitti, että vähemmilläänkin kemikaaleilla selvittää. Tavalliset puhdistusaineet ja jopa pelkkä vesi ja mikrookuitupyyhe poistivat virukset pinnoilta kohtalaisen hyvin. Vaikka pinnoilta löytyi viruksia jonkin verran

siivouksen jälkeen, niitä oli niin vähän, etteivät ne levittäneet tartuntaa.

Huomio kosketuspintoihin

Siivous mitoitetaan aina kohteen ja tilanteen mukaan.

Rauhoittuneen tautitilanteen aikana hyvä perussiivous ja käsihygienia riittävät ravintoloissa, kouluissa, päiväkodeissa ja useimmissa muissa työpaikoissa. Huomio kannattaa kohdistaa erityisesti kosketuspintoihin. Niitä ovat esimerkiksi tuolien selkänojat, istuimien alareunat, pöytien pinnat ja alareunat, kahvat, säätimet, valokatkaisijat sekä wc-istuimet ja -altaat.

Epidemia-aikana siivotaan tavallista useammin. Mutta silloinkin on mietittävä, miten usein päivässä on järkevää pyyhkiä esimerkiksi portaikon kaiteet. Siivouksen tehon vie yksikin

tartuttaja, joka ei ole huolehtinut käsihygieniasta.

Mikrookuitupyyhe ja vesi – niillä pärjää yllättävän pitkälle. Kosteutta tarvitaan, kun pinnalta haluaa poistaa muunkin lian kuin pölyn. Vesipisara puhdistaa kuitenkin vasta, kun vesi-johtoveden pintajännitys rikotaan. Johtoveden pehmenys onnistuu käyttämällä hankauksessa mikrookuitupyyhettä tai lisäämällä veteen pisara puhdistusainetta, keittämällä vesi tai suodattamalla pois suoloja.

Eri puolilla maapalloa raakaveden kovuus vaihtelee, ja Suomessa johtovesi on luonnostaan pehmeämpää kuin esimerkiksi Etelä-Euroopassa. Siksi tarvitaan lisää kotimaista siivoustutkimusta.

Desinfiointia vain harkiten

Desinfiointia käytetään vain poikkeustilanteissa, kun tiloissa riehuu esimerkiksi virusepidemia. Tärkeintä on puhdistaa kosketuspinnat. Silloin myös vessat desinfioidaan, mitä ei normaaliaikana enää tehdä ammatti-siivouksessa.

Erityisesti sairaaloissa ja laboratorioissa tarvitaan desinfiointia aineita. Niissäkin käyttöä pyritään rajoittamaan, koska on vaarana, että mikrobit

*Siivouksen tehon vie yksikin
tartuttaja, joka ei ole huolehtinut
käsihygieniasta.*

Siivoa oikein

1

Valitse oikea puhdistusaine oikeaan paikkaan.

2

Annostele ohjeen mukaan.

3

Jos desinfioit, tee se vain puhtaille pinnoille.

Kohde-esimies Jaana Välimäki N-Cleanistä näyttää, miten pöytäpinnat pyyhitään ergonomisesti ottaen toisella kädellä tukea tuolinselkämyksestä.

Esivalmistellussa siivouksessa käytetään valmiiksi nihkeytettyjä mikrokuitupyyhkeitä. Käytetyt pyyhkeet kerätään siivousvaunuun ja pestään koneellisesti.

kehittävät vastustuskyvyn antibakteeriselle aineelle.

Tampereen ammattikorkeakoulun ja Careerian suosituksesta kotisiivouspalveluja ohjeistettiin korona-aikana desinfioidaan pinnat ainoastaan kodeissa, joissa on sairastettu korona. Silloin siivoaja käyttää suojavaatetusta ja -maskia, ja toiveena on, että asiakas on poissa siivouksen ajan. Jos tauti on päällä, kotiin ei mennä siivoamaan.

Terveiden tai karanteenissa olevien kotisiivouksessa riittää pandemia-aikanakin normaali siivous. Silloin tartutaan siivousvälineisiin tavallista useammin ja puhdistetaan erityisesti kosketuspinnat.

Ei käsidesiä siivoukseen

Antimikrobisten tuotteiden käyttö ei vähennä perussiivouksen tarvetta. Desinfioidava pinta on aina puhdistettava ensin. Jos alle jää likaa, pinta ei puhdistu ja sille voi jopa syntyä uusia epäpuhtauksia.

Toisinaan käsidesiäkin käytetään väärin siivousaineena. Se ei sovellu esimerkiksi ovenkahvojen pyyhki-

miseen sisältämiensä ihoa hoitavien aineiden vuoksi. Ne tarttuvat pyyhittävään pintaan ja keräävät mikrobeja. Muutenkin puhdistusaine tulee valita paitsi lian myös pintamateriaalin mukaan. Jos pintaa desinfioidaan sille sopimattomalla kemikaalilla, pinta kuluu ja vetää mikrobeja puoleensa entistä enemmän.

Desinfiointiin ohella korona-aikana lisääntyi antimikrobisten pintojen, kuten hopean ja kuparin, sekä erilaisten pinnoitteiden, kuten nanopinnoitteiden, käyttö. Myös uv-valon käyttö desinfiointissa kasvoi.

Kaikki antimikrobiset tuotteet ovat biosidejä, jotka tuhoavat ja torjuvat haitallisia eliöitä. Biosidit ovat biologisesti aktiivisia aineita, ja niillä on haitallisia terveysvaikutuksia. Siksi näiden tuotteiden tehosta ja haittavaikutuksista tarvitaan vielä lisää tutkimustietoa.

Tiivisteen annostelu millintarkkaa

Nykyisin ammattisiivous on esivalmistettua siivousta. Mikrokiutupyhkeet nihkeytetään etukäteen puhdistusaineliuksella. Pyyhettä taitellaan siivotessa. Näin sillä voi pyyhkiä usean

pinnan, kun kättä ja pintaa vasten käännetään aina puhdas sivu. Käytetyt pyhkeet pestään koneellisesti ohjeen mukaisessa lämpötilassa.

Ammattisiivoajat käyttävät puhdistusainetiivisteitä. Käyttöliuokseen tarvitaan esimerkiksi yksi millilitra siivousainetta yhteen litraan vettä. Silloin yhdessä nihkeässä pyyhkeessä on puhdistusainetta vain 0,002 millilitraa. Ammattisiivoajien koulutuksessa annostelun käytännöistä kerrotaan, mutta muut eivät välttämättä usko, kuinka paljon puhdistustuotteet ovat kehittyneet ja muuttuneet.

Oikea puhdistusaineen määrä on tärkeä, joten esimerkiksi annostelu-

automaattien kuntoa pitää tarkkailla. Muuten pinta saattaa jäädä tahmeaksi, mikä kerää likaa ja mikrobeja.

Suomessa siivouskemikaaleja on pitkään käytetty vähemmän kuin muissa maissa. Maalaisjärki siivouksessa tarkoittaa, että puhdistusaineita ei annostella liikaa, pintoja ei desinfioida turhaan ja että puhdasta ei siivota. Liiallinen puhtaus rasittaa niin ihmistä kuin muutakin luontoa. ●

LISÄÄ AIHEESTA

TTT-lehti 4/2018: Uimahallin kemikaalikimara haastaa siivoajan.

TTT-lehti 1/2022: Työpaikalla kipunoi – kokeilu käänsi suunnan

Desinfioitava pinta on aina puhdistettava ensin. Jos alle jää likaa, pinta ei puhdistu ja sille voi jopa syntyä uusia epäpuhtauksia.